

No. 33

XXVI r.

istnienia

Redakcja i Adm.

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp
Artykułów i listów anonimowych nie pomieszcza się.

Łódź.

Cena numeru
300 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 6500

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 8000
poza Łodzią egz. 350

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 80594.

Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela, dnia 4 lutego 1923 r.

Płacicie a płacicie.

Troska o naszą granicę wschodnią.

NARADY W PREZYDJUM RADY MINISTRÓW.

WARSZAWA 3 (PAT) W środę 31 stycznia br. odbyła się w min. spr. wewnętrznych, a następnie w prezydium Rady min. konferencja, w sprawie udoskonalenia władz bezpieczeństwa, szczególnie z uwzględnieniem reorganizacji straży granicznej na Wschodzie.

Strzeżenie wschodniej granicy państwa ciągnące się na ogromnej przestrzeni 1400 kil. wciąż

jeszcze pozostawia wiele do życzenia, dając powody do licznych utyskiwań. W sprawie tej zainteresowane resorty zgłosiły cały szereg koncepcji, zmieniających do ostatecznego rozwiązania powyższego zagadnienia. Ustalono opinie przyjęte będą przez rząd jako wytyczne do konkretnych zarządzeń względnie przedłożył jakie niebawem nastąpią.

Narady nad żadaniami tureckimi.

LOZANNA 3-2 (A. W.) Suma, jaką miałyby spłacić Turcja z tytułu odszkodowań, została zredukowana do 12 milionów.

Pożycze włoskie w sprawie ograniczenia przywilejów, wynikających z wyłączenia kapitulacji, zostaną przekazane do zbadania prawnego.

Delegacje sojusznicze udzielą dziś odpowiedzi delegacji tureckiej.

LOZANNA 3-2 (A. W.) Ismet pasza złożył zapowiedziany dokument, zawierający wysunięte ostatecznie przez delegację turecką żądania. Dokument ten był przedmiotem narad delegacji sojuszniczej.

Lord Curzon obstarwał przy swoim projekcie przekazania sprawy Mossulu delegacji Ligi Narodów.

Niemcy nie otrzymają moratorium.

DECYZJA KOMISJI ODSZKODOWAŃ.

PARYŻ 3.2 (AW) Komisja odszkodowań postanowiła utrzymać postanowienie odmawiające Niemcom moratorium i przywrócić moc obowiązującą planu wypłat dnia 5 maja 1921 r.

Pozatem komisja odszkodowań postanowiła zatwierdzić na rok 1923 plan dostaw drzewa, ustalony w lipcu r.ub.

Delegacja angielska wstrzymała się od głosowania.

NIEMCY PROTESTUJĄ.

PARYŻ 3.2 (AW) Rząd Rzeszy wystosował do komisji odszkodowań notę protestującą przeciwko decyzji komisji: omawiającej udzielenie Niemcom moratorium i przywracającą moc obowiązującą planowi wypłat odszkodowawczych dnia 5 maja 1925 roku.

Nota domaga się aby komisja przystąpiła

do ponownego zbadania zdolności płatniczych Niemiec.

Ten krok dyplomatyczny Niemiec jest pierwszą próbą z ich strony od czasu zajęcia terytorium Ruhry, wznowienia narad wstrzymanych z powodu zerwania stosunków dyplomatycznych między Niemcami, a Francją i Belgją.

CHCA OBUDZIĆ WSPÓŁCZUCIE?

PARYŻ 3 (PAT) Doktor Cuno w rozmowie z przedstawicielem „Neue Rotter dammerische Courant“ oświadczył, że polityka Niemiec w sprawie okupacji zagłębia Ruhry jest bardzo prosta. Opiera się ona bowiem na tem obliczeniu, że nawet najfatalniejszy wynik okupacji Ruhry nie może być gorszy od sytuacji, jaka wynikłaby w razie zupełnej kapitulacji Niemiec wobec żądań reparacyjnych komisji odszkodowań.

O wydanie zwłok ś. p. El. Niewiadomskiego.

W dniu wczorajszym złożyła rodzina ś. p. Niewiadomskiego podanie do komisarza rządu na miasto Warszawę, o zarządzenie wydania zwłok zmarłego celem pochowania ich na cmentarzu Powązkowskim. Na skutek tego komisarz porozumie się z magistratem i odnosnymi czynnikami wykonawczymi celem ekshumacji zwłok i wydania ich rodzinie.

Kwestja wydania zwłok jest przez władze definitywnie ustalona; wszelkie zatem pogłoski w tym kierunku, jakoby władze wzbraśniały się je wydać, są zupełnie niezasadne. Po dokonaniu wymaganych formalności pogrzeb odbędzie się w początku przyszłego tygodnia.

DIPLOMACJA POLITYCZNA

Przed expose min. skarbu.

(wp) P. minister skarbu Władysław Grabski wygłosił swoje expose na pierwszym posiedzeniu sejmowej komisji skarbowo — budżetowej. W swoim expose minister Grabski przedstawił wszystkie odpowiednie materiały budżetowe i omówił główne linje planu sanacyjnego.

Spadek marki niemieckiej na G. Śląsku.

(wp) W nadchodzący poniedziałek pod przewodnictwem premiera Sikorskiego odbędzie się w prezydium rady ministrów konferencja ekonomiczna w sprawie spadku marki niemieckiej i konsekwencji, jakie ta zniżka kursu wywołała na Górnym Śląsku.

W konferencji wezmą udział reprezentanci Sejmu oraz przedstawiciele pracowników i pracodawców z województwa śląskiego.

Rozrachunki polsko — rosyjskie.

(wp) Do Warszawy przyjechała nowa sowiecka komisja rozrachunkowa.

Poprzednia sowiecka komisja opuściła Warszawę w połowie zeszłego roku. Od tej pory władze sowieckie sabotowały potrzebę dokonania rozrachunków pomiędzy Polską a Rosją, tak, że przyjazd nowej komisji uważać należy za pomyślny zwrot w taktyce rządu sowieckiego.

Nasz budżet.

(wp) Jak donoszą pisma warszawskie budżet na rok bieżący opracowywany jest przez ministerjum skarbu na zupełnie nowych zasadach aniżeli projekty budżetowe układane za urzędowania min. Jastrzębskiego. Za podstawę sum preliminowanych przyjęto ostateczne ceny rynkowe.

Budżet obliczony będzie w markach polskich, nie zaś w jakimś stałym mierniku obliczeniowym, którego wprowadzenie projektowane jest dopiero na r. 1924.

Ostatnie dwa dni!

CASINO

Ostatnie dwa dni!

Sodoma i Gomora (Grzech)

Dramat o grzechu i karze w 6 aktach.

W roli tyt. genjalna odtwórczyni kobiet przewrotnych, prem. piękność **LUCY DORAINE****SODOMA I GOMORA****SODOMA I GOMORA****SODOMA I GOMORA**

to mocarne wizje rozluźnienia obyczajów, upadku moralności starożytności i wieku XX.

to przeudowny poemat o grzesznej miłości ku kobiecie diabolicznej to opętańcza bacchanalia rozpalonych i rozszalałych zmysłów ludzi zwierząt.

5578s1

Rocz. o 3-ej.

Ostatnie dni!

(5569:1)

Wszechświatowego filmu

LUKREZJA BORGIA

Niebywały sukces!

Każdy powinien zobaczyć!

Godzina
11.30
wieczór**Teatr CASINO**Godzina
11.30
wieczór

Dziś ostatni występ!

Teatru QUI PRO QUO z Warszawy

Udział przyjmują:

Józef Urstein-Pikuś znakomity piosenkarz i humorysta.**Maryla Korska** piosenki stylowe**Zula Pogorzelska** najweselsza subreka w Polsce.**Zofja Bielecka** pieśni operowe.**Jerzy Boroński** monologów charakterystyczne.**Eugenjusz Bodo** piosenki.

W programie m. in.:

„Skandal w gabinecie” sketch.

„Machno i Machnowa” wściekły duet taneczny.

„Ach Pikuś” (parodia „Ach Jóref”)

„Wędrowne panopticum” — monolog.

„Lekcja shimmy” — groteska.

Początek o godz. 11.30 wieczorem. Bilety do nabycia w kasie teatru „CASINO” od godz. 11 — 1 i od 5 — 10 wieczór. (5557b)

Zmianę

grubszych banknotów na drobne: uskutecznią w każdym czasie administracja Rozwoju Al Kościuszki 41. (192K10)

Grand-Kino Ostatnie 2 dni Grand-Kino
Książęca miłość

6 aktów z krwawych dni Rosji

Wybuch wojny 1914 r. Rewolucja rosyjska. Prześladowanie arystokracji. Czerewyczajka.

Udział tysięcy osób. — — — Imponująca wystawa Początek o g. 3-iej. (5577b) Początek o g. 3-ej.

W oczekiwaniu wojny?

ANGLICY PROJEKTUJĄ EWAKUACJĘ MEZOPOTANII.

LONDYN 3 (PAT) Lord Percy Cox, wysoki komisarz angielski w Mezopotanii, który znajduje się obecnie w Londynie, odbył szereg narad. Podobno projektowana jest częściowa lub nawet całkowita ewakuacja Mezopotanii.

Pomoc dla Austrii.

3 I PÓŁ MILJONA FUNTÓW.

PARYŻ 3 (PAT) W wyniku narad Rady Ligi Narodów Austria ma uzyskać pożyczkę krótkoterminową w wysokości trzy i pół miliona funtów szterlingów.

Zamach na Stambulińskiego.

PREMIER WYSZEDŁ CAŁO.

GRATZ 3 (PAT) „Tages Post” donosi z Sofii: Gdy prezydent min. Stambuliński opuszczał Zgromadzenie narodowe, został rzucony bombą i dano 4 strzały. Prezydent Stambuliński ocalał. Został zabity szofer i jeden policjant został ciężko ranny. Z pośród 4 zdolano aresztować dwóch. Są to komitadze.

Przed nowymi wyborami w Grecji.

LONDYN 3 (PAT) „Times” donosi z Aten: Pułkownik Plastiras zawiadomił komitet rewolucyjny, że Venizelos uważa za konieczne ustąpienie całego gabinetu, ponieważ jest zdania, że trzeba utworzyć nowy, w którym nie brałoby udziału członkowie komitetu rewolucyjnego. Poza tym Venizelos uważa za konieczne rozpisanie nowych wyborów.

Tragedja górnicza pod Bytomiem.

141 OFIAR — PRZEWAŻNIE POLACY.

KATOWICE 3 (wl.) Katastrofa w kopalni Heinitz pod Bytomiem pochłonęła 141 ofiar. Dotychczas wydobyto 117 ofiar, 24 znajduje się jeszcze w zawalonych komorach i gankach. Nie wiadomo jeszcze, kiedy będzie można do nich dotrzeć. Pogrzeb wydobytych ofiar odbędzie się jutro w niedzielę o godz. 1-ej w południe z kopalni Heinitz.

Zarząd kopalni ogłasza, iż przyczyną nie szczęścia jest, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa wybuch pyłu węglowego spowodowanego

wznowiony.

Dzienniki bytomskie podają dzisiaj szczegółowe spisy ofiar. Przeważają wśród nich nazwiska polskie z okolic Bytomia, szczególnie z gminy Rozbarkh, Szarley i Piekar.

We czwartek wieczorem Teatr Polski w Katowicach wystawił operę „Tosca”. Cały dochód przeznaczony był dla rodzin po ofiarach w kopalni Heinitz. Publiczność przeważnie niemiecka dawała głośny wyraz zadowoleniu z powodu ofiarności Teatru Polskiego, wznosząc wśród hucznych oklasków okrzyki: „Hoch das polnische Theater!”

MIEJMY ODWAGĘ SIĘ PRYZNAC.

Uczciwym dłużnikiem był Eligjusz Niewiadomski. Zaciągnął dług krwi i spłacił go rzetelnie pomimo całego ciężaru nieostrożnie zaciągniętego zobowiązania. Nie chciał prolongaty wręcz odmawiał jakiegokolwiek ułatwień przy spłacie. Zrobił to uczciwie, cicho, spokojnie.

Jeżeli pisze się wciąż o tragedji jaką Polska przeżyła to niewątpliwie jednym z największych dramatów jaki w duszy któregoś z Jej synów się rozegrała była tragedia Niewiadomskiego.

Człowiek uczciwy, szlachetny, dobry chrześcijanin, który pewnie nigdy nikogo nie skrzywdził, zabił bliźniego i to człowieka nieznanego, obojętnego sobie. Straszna tragedia musiała się dziać w duszy wrażliwego artysty, która go pchnęła do tego okropnego czynu.

Niewiadomski to Kordjan, co cierpiał za miliony, czyniąc ze swego życia dobrowolną ofiarę na ołtarzu Ojczyzny. Krwawa to była ofiara a z taką prostotą dana Narodowi, że ludzie zli i małego serca nie chcieli wierzyć by ją uczynił człowiek przy zdrowych zmysłach, kierujący się takimi samymi instynktami, i uczuciami jak jego współobywatele.

Naród się podzielił na dwie części. Jedną część poczęła krzyżeć: zbrodniarz, zbir, morderca, lotr, a druga milczała bo się... bała.

Szkoda, że mało jest u nas takich tytanów ducha jak zbrodniarz Eligjusz Niewiadomski, szkoda, że mało jest ludzi tak odważnych jak On, lecz bardzo dobrze, że jest tak mało ludzi szalonych, bo jeżeli są tacy, którzy Eligjusza Niewiadomskiego uważają za bohatera to nie dlatego, że uczynił ten krwawy i straszny czyn, lecz dla tego, że z całą świadomością tak uczciwie i chętnie poniósł konsekwencje.

Każdy kto się zastanowił nad konsekwencjami jego czynu przekonał się, że przyniósł on największą szkodę tym, którzy nie zgadzając się z jego metodami działania, zgadzali się jednak z jego idejami tj. prawicy, a największą korzyść przyniósł tym, na których niekorzyść był wykonany—t.j. lewicy. I jeżeli ci, którym taka straszną krzywdę wyrządził ich sprzymierzeniec nie rzucają na niego gromów potępienia i czują dla niego podziw i szacunek to jeszcze raz powtarzam nie za jego zbrodnię, lecz za czyść intencji, szalone poświęcenie, gorącą choć fałszywie pojętą miłość Polski za fanatyczny patriotyzm, który krwawą ofiarą próbował ratować Ojczyznę.

Już umilkły plotki i oszczerstwa, które łączyły czyn Niewiadomskiego z jakąś odłamek społeczeństwa czy stronnictwem. Ludzie z szacunkiem zamilkli przed polskim Mucusem Scevola. Ale przyszedł czas, że patrząc na bohaterską śmierć zabójcy i my zawstydziliśmy się, że gdy on konał kładąc swe życie w ofierze za idee nikt nie rzekł słowa w Jego obronie.

I jeżeli ktoś zrobił nam zarzut, że po zabójstwie dokonany przez Niewiadomskiego zamilkliśmy jakby ze strachu i nikt nie stawał za nim to się ze skruchą przyznajemy. Tak jest, myśmy nałożyli tłumik na uczucia, które nami miotaly, bośmy dobrze zważyli, że drogą, którą obrał Niewiadomski jest fałszywa i nigdy naszych stosunków nie naprawi.

Dzisiaj po całym przewodzie sądowym widzi każdy jak fałszywymi były oskarżenia prasy lewicowej, oskarżającej żywoły narodu o organizację zamachu.

Lecz nie artykuły prasy wpłynęły na Niewiadomskiego. Na człowieka tak silnego duchem nie wpływały żadne refleksje dziennikarskie. Wiele mówił Niewiadomski do swych sędziów:

Przeciwko tym hańbom trzeba było zaprotestować głośno i silnie, bronić majestatu Rzeczypospolitej sponiewieranego przez ciury. Czy miałem do tego prawo? Miałem prawo i obowiązek. Miałem takie prawo, jak każdy obywatel, dla którego Ojczyzna nie jest czemś, o czem się dowiaduje z gazet.

Stan Polski przez cztery lata Niewiadomski rzeźbił w Jego duszy słowo po słowie jedną długą straszną tragedję której ostatniem słowem był wyraz: Śmierć. Przez cztery lata patrzył Niewiadomski na zmaganie się instynktu samozachowawczego Narodu z Ojczyzną z podłością i obłędem. I pisze Niewiadomski w swym przedśmiertnym liście.

„To, na co patrzę oczy nasze, nie jest jeszcze Polską. Nie o takiej śniły wielkie serca poetów naszych, nie za taką cierpiał, walczyły i ginęły pokolenia. To jest jeszcze ta Polska, na którą ze zgrozą rozwarły się straszliwe oczy królewskiego upiora Kazimierza, w nieśmiertelnej wizji ostatniego z proroków naszych.

Widział Niewiadomski jak lewica z żydami pcha Polskę ku przepaści i przeżywał tragedję szukając ratunku dla ukochanej Ojczyzny. Wreszcie przeląkł się że zanim ockna się obywatele kraj stoczy się w przepaść więc rzucił na jej drodze dwa Ciała i Swoje i Jego nieśczęśliwego przechodnia, prezydenta, ofiary nie znajomości stosunków kraju od którego w dalszym przeżył życie.

Te dwa trupy ta przeszkoda na drodze ku przepaści ma obudzić sumienie tej części narodu która jest ślepa na niedolę Ojczyzny. Czytamy w przedśmiertnym liście Niewiadomskiego:

Czyn był straszny, bo musiałem uderzyć w naród — nie słowem bezsilnym, ale gromem. Gromem — równym tej hańbie — jaką go oplwały spółka cynicznych hultajów i jawnych wrogów Polski, która nim trzęsie.

Straszny czyn Niewiadomskiego nie powinien być bezpłodny, chociaż człowiek który go popełnił padł nad brzegiem „Wiernej rzeki“ nie odczuwając nawet żalu do tych, za których ginął i nie odwołując się nawet do współuczucia tych, którzy mu życie darować mogli...

Miejmy odwagę się przyznać że to co mówił Niewiadomski myśli kilkanaście milionów obywateli a czyn popełniony przez niego był tym gromem który przeraził wszystkich ale śpiących obudził. Oto słowa listu przedśmiertnego.

W czynach, z mocy ducha płynących, utajona jest potęga straszliwa. Słowa są potrzebne, ale nie trzeba ich przeceńnić. Zwycięża ostatecznie czyn twórczy, albo świadoma siebie i celu ofiara.

Pod murem warszawskiej cytadeli tam gdzie rozstrzelano Traugutta Żulińskiego, Toczyńskiego Jeziorańskiego gdzie pod szubienicą krzychał Okrzeja „Niech żyje Polska“ jest mogiła opatrzona Nr. 56 w której leży człowiek potępiony zato że pragnął ratować Naród i w ofierze złożył swoje życie.

Narodowy socjalizm w Bawarii.

(o) Polityczne stosunki w Bawarii są za wnikane. Istnieje tam kilka kierunków bardzo różnych, o celach, które pozornie wydają się identycznymi. Wspólność drogi po jakiej się rozwijają, ogranicza się do uczuć monarchicznych i do wspólnej organizacji w „zjednoczeniu związków ojczyństw“.

Ruch narodowo — socjalistyczny powstał przed trzema laty i początkowo miał zwolenników z obozu niemiecko — narodowego i niemiecko — ludowego. Rosnął jednak z szybkością lawiny rozwijał się kosztem wszystkich obozów, nawet socjaldemokratycznego, walke i zniszczenie którego wysunął jako jeden z głównych swoich celów. Narodowy socjalizm nie tworzy partji, ale pragnie wszystkie partje w siebie zjednoczyć i przetrwać. Z powodu zwalczania ustroju republikańskiego jest wreszcie Niemiec poza Bawarią zakazany, formalnie też istnieje tam pod firmą niemiecko — ludowej partji wolności.

W Bawarii jedynie znalazł narodowy socjalizm nie tylko niesłychanie podatny grunt, ale także życzliwą tolerancję a nawet poparcie ze strony państwa. A to skutkiem bezwzględnie wrogiemu stosunku do żydostwa i marksizmu, które utożsamia.

Narodowy socjalizm w Bawarii nie jest partją, jest uczuciem, jest do fanatyzmu rozżarzoną namiętnością.

Przywódca jego, Hitler, marzy o przewzięciu naturalnych przeciwników i utworzeniu idealnej jedności narodowej, która była by znów najczystszy wypowiedzeniem się rasy germańskiej. Stąd postulat wyczyszczenia przede wszystkim Niemców z wszystkich pierwiastków niearyjskich i moralnego ich odrodzenia w kościele ludowym, w którymby Wotan rozwinął się w Chrystusa. Z tego zbawczego odrodzenia się Niemiec wyjdzie dopiero w godzinie wybranej przez Boga nowy cesarz niemiecki i jako narodowy Mesjarz Niemiec wywoli je z jarzma nieprzyjacielskiego.

W taką wizję wpatrzony Hitler i jego narodowy socjalizm popadł w ostry konflikt z politycznym realizmem nietylko rządu berlińskiego, ale i niemiecko — narodowego obozu.

W działalności jego widzi prasa tak monarchistyczna, niemiecko — narodowa, jak i katolicko — centrowa, nie mówiąc już o republikańskiej i żydo — massońskiej poważne bardzo niebezpieczeństwo dla pol. jedności Niemiec i realnych interesów imperjalizmu zarówno pruso — jak i żydo — niemieckiego.

Walka rządu z prasą narodową.

15 konfiskata.

W dniu wczorajszym Prokuratorja Państwa skonfiskowała „Gazetę Codzienną“ lwowską po raz 15 w krótkim czasie za artykuł p. t. „Refleksje polityczne“ od słów „lecz pozostaje po Niewiadomskim“ do słów „zapłacił swem życiem“; od słów „w stosunku do posła Królikowskiego“ do końca. Między innemi Prokuratorja Państwa uznała za stosowne skonfiskować ustęp, że Polacy mogą rządzić tylko Polacy, oraz ustęp o żydach niszczeni Polski.

Nowa konfiskata „Gaz. Porannej“

Został skonfiskowany piątkowy numer warszawskiej „Gazety Porannej“ za pomieszczenie wyjątków z przedśmiertnego listu p. El. Niewiadomskiego.

Konfiskata „Gońca Kaliskiego“.

W piątek skonfiskowano w Kaliszu piątkowy numer „Gońca Kaliskiego“ za artykuł red. Orzechowskiego o Eligjuszu Niewiadomskim.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Zjazd kupiectwa polskiego.

(k) Z okazji wystawy przemysłowej odbył się w Katowicach 2 b. m. zjazd kupiectwa polskiego Rzeczypospolitej Polskiej. Po uroczystym nabożeństwie, odprawionem przez księdza administratora Chlondę, nastąpiło w południe otwarcie zjazdu w Teatrze miejskim w obecności delegacji kupieckich z całej Polski, przedstawicieli miejscowego kupiectwa, posłów do Sejmu warszawskiego i śląskiego, przedstawicieli kupieckiej Izby handlowej i pracy.

Zjazd zajął p. Ficowski, prezes śląskiego związku kupców samodzielnych, zaznaczywszy, że celem zjazdu jest gospodarcze zbliżenie Śląska do pozostałych ziem Rzeczypospolitej. Na marszałka zjazdu powołano p. Neumana z Warszawy, na wice-marszałków p. Marchlewskiego z Grudziądza, Mazurkiewicza z Poznania i Adelmanna z Krakowa; na sekretarzy zaś pp. Całkę i Łodygę i dr. Wieniawskiego. Imieniem wojewódzkiego wydziału przemysłu i handlu powitał zjazd inżynier Wojnar. Między innymi przemawiał również senator Kowalczyk imieniem śląskiej izby handlowej, jako jej komisarz z ramienia rządu. Mówca zwrócił się z apelem do uczestników zjazdu, aby wróciwszy do swych domów, popularyzowali w całej Rzeczypospolitej przemysł górnośląski, zwracając uwagę na jego olbrzymie zadanie w przyszłości. W zakończeniu senator Kowalczyk zwrócił się z wezwaniem do obu narodowości zamieszkujących Śląsk, do zgodnej współpracy dla dobra ojczyzny. Po szeregu przemówień odbył się wspólny obiad. Po obiedzie dalszy ciąg zjazdu, podczas którego wygłoszono jeszcze dwa referaty i po ożywionej dyskusji zjazd zamknięto.

Wystawa przemysłowa w Brodnicy.

(k) Celem przeglądu sił wytwórczych naszego przemysłu i okazania, że przemysł rodzinny tego zakątka Rzeczypospolitej, jaki tworzy, Ziemia Michałowska rozwija się mimo trudnych warunków nadzwyczaj pomyślnie, — urządza komitet w Brodnicy (Pomorze). Wystawę Przemysłową, która otwartą będzie od dnia 23 czerwca do dnia 1 lipca 1923 r.

Prawdopodobnem jest, że również organizacje rolnicze przyłączą się do wystawy przemysłowej tak, że równocześnie otwartą zostanie także wystawa rolnicza. Sprawa ta zostanie zdecydowana w najbliższym czasie.

Przygotowania do Wystawy Przemysłowej w Brodnicy znajdują się w pełnym toku. Obszerne sale i ogrody, jaki komitet upatrzył i zapewnił pod teren wystawy dają wygodne i bezpieczne pomieszczenie dla eksponatów.

Komitet apeluje do Polskiego przemysłu

aby skorzystał z nadarzającej się sposobności i wziął czynny udział w wystawie. Brodnica, która leży na głównym trakcie i tuż na byłej granicy dwóch dawnych zaborów położeniem swem tworzy niejako naturalny pomost do zbliżenia i wzajemnego zapoznania się przemysłu z byłego zaboru rosyjskiego i pruskiego, do wyrównania zapotrzebowań i obopólnego uzupełnienia się obu dotąd w odmiennych warunkach ekonomicznych pozostających dzielnie.

Poselstwo rosyjskie nie przyjmie listów.

(k) Poselstwo rosyjskie w Warszawie wstrzymało z dniem 23 bm. przyjmowanie listów do Rosji. Jak komunikują, potrwa to prawie cały miesiąc. Poselstwo ukraińskie w Warszawie wogóle wstrzymało przyjmowanie listów do wysyłania na Ukrainę i przekazało czynności te poselstwu rosyjskiemu, ponieważ ukraińskie ma być skasowane w myśl uchwały Weiku.

Pisma wileńskie 500 marek.

(k) Cena pism wileńskich została podniesiona do 500 mk.

Konsekwencja spadku marki niemieckiej.

(k) W dobrze poinformowanych kołach zwracają uwagę, iż w związku z ostatnim spadkiem kursu marki niemieckiej, ustał prawie zupełnie legalny wywóz żywności z naszego kraju do Niemiec, albowiem po obecnej koniunkturze handlowej już się nie opłaca. Natomiast wzmożł się szmugiel żywności do Czech.

Ślonina niemiecka dla Polski.

(k) Przedstawiciel cechu wędliniarzy, który powrócił niedawno z Sosnowca, stwierdził na posiedzeniu komisji rzeczoznawców, iż w chwili obecnej odbywa się przewóz słoniny z Niemiec do Sosnowca, albowiem ceny w Niemczech, w związku ze spadkiem kursu waluty niemieckiej, są obecnie niższe niż w Polsce.

Ujęcie emisariuszki bolszewickiej.

(k) Przed kilku dniami udało się organom policyjnym wpaść na trop bardzo niebezpiecznej komunistki nazwiskiem Róża Blumenberg.

Wymieniona, jak stwierdzono, przebywała od kilku miesięcy na terenie Małopolski, gdzie rozwinięta bardzo silną akcją agitacyjną. Prawdopodobnie zadaniem jej było utworzenie silnej placówki szpiegowskiej w obrębie Górnego Śląska i Krakowa.

Blumenbergównę aresztowano w pociągu, zdążającym z Krakowa do Gdańska przez G. Śląsk.

Znaleziono przy niej bibliotekę komunistyczną, oraz sporą ilość pieniędzy w obecnej walucie i aparat fotograficzny. Jak słychać — władze są na tropie współników — aresztowanych.

Krwawy dramat oficerów.

(k) Wstrząsający dramat rozegrał się

w nocy z dnia 21 na 22 bm. w mieście Dubnie. Oto porucznik Stefański Stanisław, po krótkiej sprzeczce, wystrzelał z rewolweru powalił trupem kolegę swego, porucznika Jakubowskiego Jana, poczem odebrał sobie sam życie. Narazie dramat osnuty jest mgłą tajemnicy. Władze wojskowe prowadzą śledztwo.

Wymordowanie całej rodziny.

(k) W nocy z 26 na 27 stycznia we wsi Mostyszczach (pow. Kamień Koszyrski) dokonano napadu rabunkowego na mieszkanie gospodarza Świerdjukowa. Bandyci wymordowali całą rodzinę, składającą się z 3 osób. Osobistości bandytów narazie nie ustalono, gdyż jedyne świadkami napadu była zamordowana rodzina.

Listy Gdańskie.

(Od własnego korespondenta)

Nędza wśród lekarzy. Pobory robotników portowych. Nowy komisarz Ligi narodów. Defraudacja w kasynie sopockim.

Gdańsk 2 lutego 1923 r.

Wskutek odłączenia wolnego miasta Gdańska od Niemiec skazani są tutejsi lekarze wyłącznie na miejscową klientelę. Wskutek podróży kolej i przymusu paszportowego nikt obecnie z Prus wschodnich po poradę lekarską do Gdańska nie przyjeżdża, a tem mniej z polskiego Pomorza, które ma obecnie dość lekarzy, a które przed i podczas wojny dostarczało tutejszym lekarzom główny kontyngent pacjentów. Zważywszy ze sfery inteligentnej stoją dzisiaj materialnie najgorzej i szalejąca drożyzna tym sferom najbardziej daje się we znaki, pragną obecnie w poczekalniach i ambulatoriach gdańskich lekarzy prawdziwe pustki i lekarze cierpią prawdziwą nędzę.

Obecnie ustalono nową taryfę wynagrodzenia dla robotników pracujących w porcie; wynosi ono od 1 do 7 lutego 14.000 mk. niem., a od 8 do 14 lutego br. 16.000 mk.; niem.; dziennie.

Wysokim komisarzem ligi narodów w Gdańsku mianowanym został, poraż trzeci Anglik, choć przecież do ligi narodów należą i inne narodowości. Wiadomem z tego, że Anglia uważa Gdańsk za swój folwark i stara się przy każdej nowej obsadzie tej placówki o przeprowadzenie swego człowieka. Tym nowym komisarzem został M. S. Mac Donnell podpułkownik angielski liczący 44 lat.

Dyrekcja sopockiego domu gry wydalila w ostatnich dniach kilkunastu krupierów, rekrutujących się przeważnie z byłych oficerów niemieckiej armii z powodu defraudacji popełnionych na szkodę domu gry i grającej publiczności. Największy procent grających w sopockim kasynie stanowią żydzi rosyjscy i polscy.

W. P.

Kalejdoskop światowy.

Śmierć w celach eksperymentalnych — Grobowiec Tutankhamena. — Idealny komunizm w Kanadzie.

Jakkolwiek samo zjawisko śmierci jako skutek działania psychicznych sił na fizyczny organizm ludzki podawane jest w wątpliwość — tem mniej jednak wypadek, jaki miał niedawno miejsce w Aleksandrii w Egipcie, jest wielce ciekawy.

Oto pewien francuski lekarz psychjatra dokonał ze skazanym na śmierć Arabem ciekawego eksperymentu.

Lekarz ten postanowionemu pod mur skazańcowi oświadczył, że otrzyma on ranę dość lekką — ale że umrze po pewnym czasie od upływu krwi. Tymczasem umówił się z egzekutorami wyroku, by strzelali w powietrze.

Po pewnych czysto sugestywnych przygotowaniach, Arab był całkowicie we władzy psychjatri.

Gdy rozległa się salwa, Arab padł na zie-

mię — doktor zaś pobiegł opatrywać mu ranę, której wcale nie było.

Tak niby rannego umieszczono na noszach. Po jakimś czasie bandaż i nosze za barwiły się krwią i ranny zaczął prosić o wodę, przyczem wargi jego stawały się coraz bledsze.

Znowu po jakimś czasie dostał gorączki i zaczął się zrywać z noszy.

W końcu uspokoił się i zaczął słabo oddychać. Puls jego był bardzo osłabiony — w końcu przestał bić zupełnie i Arab zmarł na udar serca. Jak się później okazało, plamy krwi były sztucznie wywołane i nie pochodziły z rany, — której wcale nie było.

Krew bowiem powstała z pęcherzyków, — które lekarz bardzo zrećnie trzymał w dłoni i rozgniatł przy opatrunku.

Śmierć jednak jest zjawiskiem czysto fizjologicznym, przeto można twierdzić że w tym wypadku nastąpiła ona tylko jako skutek wadliwej budowy systemu sercowego.

W każdym razie zjawisko to jest nader ciekawe, gdyż świadczy jaskrawo o tem, że ka-

tastrófę tę przyspieszono siłą sugestji, gdyż jak stwierdzono potem, serce delikwenta, o ile nie byłoby narażone na wielkie wzruszenia, mogło pracować jeszcze w ciągu kilku dziesięciu lat.

Korespondent londyńskiego „Daily Maila” zwiedził grobowiec króla egipskiego, Tutankhamena, odkryty niedawno w Dolinie królów, w pobliżu Luksoru, przez egiptologa angielskiego, Hawarda Cartera.

Odkryty grobowiec zawiera niesłychane skarby archeologiczne. Jest to jedyny grobowiec Faraona, zachowany w stanie pierwotnym i jeżeli istotnie, co wskazują zresztą ślady, ra busie kiedokolwiek wtargnęli tutaj, to szkody przez nich wyrządzone są stosunkowo nieznaczne.

Otwarta obecnie, pierwsza izba grobowca pełna jest klejnotów, które pod względem smaku nie różnią się wiele od nowoczesnych. Dwa wielkości naturalnej posągi królewskie, stojące po obu stronach nie otwartej jeszcze drugiej izby grobowca, uderzają oryginalną, indywidualną plastyką i połyskują od złocenia i drogich

Demokratyczna republika.

Handel orderami i tytułami w Niemczech.

Jak wiadomo według obowiązującej w Niemczech konstytucji, jest szlachectwo niemieckie tylko dodatkową częścią nazwiska, które można otrzymać przez adopcję. W myśl ustaw więc jest adopcja najlepszym prawnym środkiem do zdobycia nazwiska szlacheckiego z tytułem. To stało się powodem specjalnego „handlu” dla wielu pośredników, tembardziej, że „handel” taki jest legalny; a korzysta z niego wielu paskarzy wzbogaconych na wojnie. Pośrednik wyszukuje paskarza i podupiera go szlachectwem, i następuje umowa między nimi w przedmiocie adopcji i wszyscy są z „interesu” zadowoleni.

Według drukowanych prospektów, rozsyłanych z Niemiec za granicę oraz wewnątrz kraju, można w Niemczech przez adopcję zostać szlachcicem, baronem, hrabią itd. za zapłatą oznaczonej taksy. Za zwykłe szlachectwo płaci się jednorazowo 1000 marek marek złotych, za tytuł barona 3000 mk złotych, a za tytuł hrabiego 5000 mk. w złocie. Prospekt nie przewiduje tylko zamieszczenia nazwisk adoptowanych paskarzy i spekulantów w szlacheckim kalendarzu gotajskim i przenoszenia inicjałów herbowych i koron z pałkami.

Wzbogaconych na wojnie głupców jest dosyć w Niemczech, to też pośrednicy robią tam świetne interesy, gdyż postępowanie przy adopcji jest bardzo proste. Załatwia je każdy sąd w Niemczech, o ile na oznaczonej rozprawie zjawia się interesowani. Tak więc w republice niemieckiej za pieniądze łatwo bardzo zostać szlachcicem hrabią lub baronem. Trochę trudniej przedstawia się sprawa z tytułami i orderami oraz medalami itd. Ale tutaj za pieniądze republikańskie władze idą interesowanym na rękę. Niemcy lubią świecidełka i ordery. Już przed wojną spotykało się w Niemczech kawalerów „Krzyża z Loretto”, „Krzyża Cyryla i Metodego”, udzielanych za pieniądze przez bułgarskiego biskupa w Sofii, wreszcie kawaler jakiegoś orderu hiszpańskiego San Juan Batisa itd.. Głupcy nosili je z powagą w butonierce, albowiem imitowały one różne pruskie ordery. — Jak tak dalej pójdzie, to w Niemczech za pieniądze będzie można kupić order nawet „Pour le merite” albo Żelazny Krzyż..

Coś się zepsuło w państwie „bojaźni Bożej” i „dobrych obyczajów”.. Niemcy stają się coraz większym bałaganem.

Co przywozi Polska z Rosji?

W przeciwieństwie do wywozu wvóz towarów z Rosji sowieckiej do polski jest nikły.

Otrzymujemy więc nieco futer, lecz te stanowią właściwie transito, zbvt ubodzy bowiem jesteśmy, aby móc je zatrzymywać dla siebie. Dalej idzie szczecina, wreszcie w czasach ostatnich rozwinął się handel drzewem, pochodzącym z rozległych lasów, graniczących z Polską.

Poza stosunkami handlowymi legalnymi

istnieje oczywiście handel nielegalny, dokonywany drogą szmuglu przez zieloną granicę. Obroty tego handlu nie dają się ująć w cyfry, są one jednak olbrzymie i według pobieżnych tylko obliczeń fachowców, przekraczają o 50 proc. cyfrę wartości towarów ulegalizowanych, sięgają zatem około 5 miliardów tygodniowo.

Z natury rzeczy przedmiotem transakcji są tutaj artykuły zakazane, a więc wódka, kokaína, morfina i inne narkotyki, czekolada, mufaktura, perfumy, galanterja. W tym ostatnim dziale nadzwyczajnym wprost pokupem cieszą się świecidełka: imitacje brylantów i drogocennych kamieni.

Podkreślić należy, że stosunki handlowe polsko-rosyjskie znajdujące się w chwili obecnej in statu nascendi mają wszelkie dane do swiego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Ile będziemy płacić za długi b. Monarchji austro-węgierskiej

Komisja odszkodowań ustaliła ostatecznie w sposób następujący plan rozdziału długów byłej monarchji austriacko-węgierskiej po między państwa sukcesyjne:

a) Długi zastawne będą przyjęte przez poszczególne państwa w proporcji do zastawów (po większej części kolei) znajdujących się na ich terytorjum.

b) Długi bez zastawów podzielone będą w sposób następujący:

Austria:	
Republika Austriacka	36,827%
Włochy	4,087%
Polska	13,733%
Rumunia	1,610%
Jugosławja	2,043%
Czechosłowacja	41,700%

Węgry:	
Węgry obecne	45,733%
Rumunia	21,820%
Jugosławja	14,116%
Czechosłowacja	16,020%
Republika Austriacka	1,581%
Rjeka	0,748%

Nareszcie zaczynamy robić porządek.

Władze pocztowe stwierdziły, że pomimo wielokrotnych zakazów używania pozostałych po okupantach druków i nalepek, niektóre urzędy pocztowe w b. dzielnicy pruskiej, posługują się nimi do chwili obecnej.

Ta niewłaściwa oszczędność wywołuje słuszne protesty publiczności i niepochlebne wzmianki w prasie dla zarządu pocztowego.

świadczyli, że szanować będą prawa dominjalne i prowincjonalne, lecz w gminie swojej będą mieli samorząd i gospodarzyć się będą według własnej metody.

Zajmą oni znaczny obszar ziemi, rozparcelują ją na 173 działki po 160 akrów każdy i każda rodzina otrzyma taki działek do obrobienia. W środku tego obszaru będzie zbudowana osada, w której zamieszkają wszystkie rodziny należące do tej gminy i żyć będą na równych prawach.

W osadzie ma być zbudowany kościół i szkoła oraz wspólne składy i śpiżnice. Każdy z tych komunistów pracować musi, a wszelkie zbiory rolne mają być całkowicie zwożone do tych składów i następnie rozdzielane w ilościach stosownie do liczby członków danej rodziny.

Pierwszym krokiem tych komunistów, jak oni siebie nazywają będzie zbudowanie tartaku w lasach, jakie się tam znajdują, oczyszczanie ziemi i budowanie domów wspólnymi siłami. Tak samo orka i sianie zboża też się będą odbywać wspólnie.

Wobec tego władze pocztowe wydały zarządzenie, które zabrania używania wszelkich niemieckich nalepek i druków, mających zastosowanie w służbie zewnętrznej.

W służbie wewnętrznej druki niemieckie mają być wyzyskane po skreśleniu tekstu niemieckiego.

Dyrekcje poczt i telegrafów obowiązane są zwrócić szczególną uwagę na wykonanie za rozkazem powyższego; urzędnicy, niestosujący się do zarządzenia, będą pociągani do odpowiedzialności jako świadomie uchybiający po wadze państwa.

Migawki republikańskie

Nagroda za nielojalność.

Kiedy korzystając z upadku Austrii zajęli ukraińcy w dniu 1 listopada 1918 część wschodniej Małopolski, a więc i Stanisławów, i okręg tamtejszej dyrekcji kolejowej przeszedł pod zarząd ukraiński, wstąpiło zatrudnionych w tej dyrekcji 160 urzędników żydów dobrowolnie 153 do służby ukraińskiej. Do owych siedmiu urzędników, którzy nieobili służby u wroga, należał między innymi i ówczesny naczelnik wydziału personalnego Dr. Jakób Grauer a krok ten swój motywował otwarciem i jawnie wobec swych kolegów polaków, że służby u ukraińców nie pełni nie przez jakąś sympatię dla narodu polskiego, lecz wyłącznie z powodu przyjaźni i cześć jaką żywi dla osoby ówczesnego prezesa owej dyrekcji kolejowej p. inż. Prachta Morawiańskiego, który jako polak odmówił ukraińcom pełnienia u nich służby. To charakterystyczne i prowokacyjne tłumaczenie się Dra Grauera zapamiętał sobie dobrze ogół polskich urzędników stanisławskiej dyrekcji kolejowej i reagował na nie ogólnym bojkotem towarzyskim osoby jego. Ostatni dziennik urzędowy ministerstwa kolei żelaznych w Warszawie przynosi wprost niesłychaną i sensacyjną wiadomość o nominacji owego Dra Jakóba Grauera na wiceprezesa stanisławskiej dyrekcji kolejowej, prawdopodobnie w nagrodę za jego nielojalne stanowisko wobec narodu polskiego. Doczekaliśmy się naprawdę smutnych czasów.

Kacik.

Różnice.

— Jaka jest różnica między węglem kamiennym, a kamieniem węgielnym?

— Taka sama jaka między Wojciechem Trampeczyńskim, a trąbą..

Miljonówka.

We wczorajszym ciągnięciu wyszedł Nr. 2,005,261 sprzedany w Kasie Skarbowej w Mińsku Mazowieckim.

Prywatną własnością każdego komunisty będzie tylko odzież i sprzęty domowe, a poza tym wszystko ma należeć do całej gminy, jak ziemia, budynki, inwentarze żywy i martwy i t. p. Grodzenie plotów i budowa dróg bitych też będzie się wykonywać wspólnie.

W teorii wygląda to dość ładnie i korzystnie, ale czy w praktyce może być zastosowane — to druga kwestja. Podział darów naturalnych ma tam być równy, ale praca nie będzie równa, bo jeden komunist jest silniejszy i chętniejszy do pracy, a drugi słabszy lub leniwy, zatem pierwszy nie zechce pracować na tego drugiego i stąd powstaną niesnaski, a z czasem rozprzeżenie.

Pierwsi osadnicy w Ameryce, którzy budowali wspólnie osady, otaczali je palisadami, by się z za nich mogli bronić przed napadami Indian, ale każda rodzina pracowała sama dla siebie i jedna była zamożniejsza, a druga biedniejsza, zależnie jak która się starała i pracowała.

kamieni. Wspaniały tron królewski wysadzany jest perłami niezwyklej wielkości i blasku tak obficie, jak dotychczas jeszcze nie spotykano.

W izbie tej stoją również trzy świeczniki, posiadające wielkie znaczenie pod względem kulturalno-historycznym, po raz pierwszy bowiem dają nam pojęcie o oświełaniu, używaniem w pałacach faraonów.

Lord Carnarvon otrzymał od rządu egipskiego pozwolenie na dokonywanie poszukiwań archeologicznych w Luksorze pod warunkiem, że wszystkie przedmioty znalezione staną się własnością muzeum egipskiego w Kairze (2)

W Kanadzie gromada mieszkańców złożona z 60 rodzin postanowiła spróbować komunizmu, ale nie takiego, jaki istnieje w Rosji bolszewickiej, lecz opartego na teorii Marxa. Otóż grupa ta komunistów kanadyjskich utworzyła gminę, którą nazwano Devon, 35 mil na południe od Fort William, Ontario, gdzie znajduje się żyzna gleba w dolinie nad rzeką Arrow. Tworząc własną gminę, ci komuniści

S. P.

ELIGJUSZ NIEWIADOMSKI

artysta malarz,

urodzony w Warszawie 1 grudnia 1869 opatrzony Sw. Sakramentami padł dnia 31 stycznia 1923 r. o godz. 7.19 rano na stokach warszawskiej Cytadeli.

5573s1

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Niedziela dn. 4 lutego Ansgarego.
Wschód słońca g. 7 m. 12
Zachód g. 4 m. 27

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)
Morzyn
Filharmonja (Dzielnia 20)

Teatr „Scala” (Cegielniana 18)

„Casino” (Piotrkowska 67)

Sodoma i gomora

„Odeon” (Przejazd 2)

Zona prokuratora.

„Luna” (Przejazd 1)

Lukrecja Borgia

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

Miłość Książęca

Spół. Pracow. Państw. (Sienkiewicza 40)

Romans córki galaniarki.

„Nowości” (Piotrkowska róg Główniej)

Szalony pościg

Miejska Biblioteka Publicz (Andrzeja 14)
otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

— Kalendarzyk historyczny.

1710 — Potwierdzenie traktatu z Piotrem Wielkim na jeździe w Warszawie i uchwalenie 70.000 wojska.

1814 — Klęska Francuzów pod Chałon sur Marne

Wiadomości bieżące

— W sprawie aspirantów oficerskich.

„W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14. 9. 1922 r. w przedmiocie zebrań kontrolnych Dz. Ust. Nr. 85-22. poz. 764. oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych L. 5529 Tjn. Dep. X. z dnia 28. XII. 1922 r. wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej urodzeni w latach 1883—1899, włącznie zgłaszający się do rejestracji, którzy posiadają stopnie wojskowe aspirantów oficerskich (w b. armji austr. kadeci-aspiranci, w b. arm. niem. wszyscy aspiranci oficersey, w b. arm. ros. junkrowie), mają do dnia 1. 3. 1923 r. wnieść podania do M. S. Wojsk. przez przynależne P. K. U. z prośbą o mianowanie ich podporucznikami rezerwy..

Uwzględniane będą podania tylko tych aspirantów oficerskich, którzy udowodnią, że w zupełności odpowiadają następującym warunkom:

1) odbyli co najmniej 1 rok służby czynnej w wojsku,

2) posiadają cenzus naukowy przewidziany w Ustawie o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P. (ukończenie co najmniej sześciu klas szkoły średniej),

3) ukończyli służbę lub kurs wojskowy, oraz złożyli odpowiadający egzamin. Podania złożone

w P. K. U. po dniu 1. 3. 1923 r. uwzględnione nie będą.”

— Sprawa wyborów uzupełniających.

Magistrat upoważnił p. P. Rundo, sekretarza Rady miejskiej, do załatwienia wszelkich czynności, związanych z zarządzeniem i przeprowadzeniem wyborów uzupełniających do Rady miejskiej m. Łodzi, oraz do bezpośredniego komunikowania w imieniu zarządu miejskiego wszelkich w tej mierze zarządzeń instytucjom i urzędom miejskim.

— Z rady szkolnej powiatowej.

b) Rada szkolna przystępuje do budowy szkół w powiecie. Przedewszystkiem chodzi o zakończenie budowy szkoły w Zgierz, ponieważ gmach szkolny stoi już pod dachem. Na wykończeniu jest budowa mieszkań dla nauczycieli.

Zarówno gmachy szkolne, jak i mieszkania oddane będą do użytku z dn. 1-go września br. Dalej rozpoczęte będą prace w Aleksandrowie, Konstancynie, w Kiełnie, Mileśkach, Sikawie, Samarach, Gemzowie, Czarnocinie, Retkini i Rudzie Pabianickiej. Rozpoczęcie tych prac zależne jest od kredytu państwowego i finansowego przez samorządy gminne. Sejmik łódzki wyasygnował ostatnio 45 milionów na popieranie akcji budowlanej w poszczególnych gminach.

— W sprawie podatku mieszkaniowego.

Wobec ukazujących się w dziennikach miejskich notatek na temat rzekomych niedokładności przy wymiarze miejskiego podatku mieszkaniowego za r. 1922 oddział podatkowy magistratu m. Łodzi podaje do wiadomości: 1) podatek od lokali za r. 1922 pobierany jest na zasadzie ustawy z dn. 17.III 1921 r. (Dz. Ust. Nr. poz. i Nr. 34 poz. 294 z r. 1922) 2) wysokość podatku określa się na podstawie norm producentowych, uchwalonych przez radę miejską dn. 27.VI i 1.VII 1922 r. i zatwierdzonych przez min. skarbu i min. spraw wewn. 3) za podstawę do wymiaru podatku za r. 1922 służyły dane, zgłoszone swego czasu przez właścicieli nieruchomości odnośnie obowiązku płacenia nadzwyczajnej daniny państwowej w r. 1922 (t.j. komorne zasadnicze lub wartość czynszowa za r. 1922.

— Podwyższenie opłat w szkołach średnich

(b) Ostatnio taksy egzaminacyjne wstępne rozporządzeniem ministerstwa zostały znacznie podwyższone, zarówno egzamina wstępne do poszczególnych klas, jak egzamina dojrzałości. Opłata za egzamin dojrzałości wynosi 5.000, za egzamin pełny dla eksternów 30.000, zaś uzupełniający 8000 mk. Tak samo podwyższone opłaty za wydawanie świadectw i duplikatu.

Pozatem wszystkie dzieci płacą półrocznie 1.000 mk. na fundusz gier ruchomych, Wreszcie jako inowacja została wprowadzona w r. b. taksa za zużycie materiału w wysokości 20.000 półrocznie. Wszystkie te taksy z powodu wahań waluty są ruchome.

— Nieuczciwa firma.

Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywców nadesłał nam następujący komunikat.

„Firma Nadzieja” w Łodzi, Kilińskiego 40

właścicielem której jest, jak się okazuje, niejaki Leon Rubaszkin do swoich ogłoszeń reklamowych używa reprodukcji z plakatu wydanego przez Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywczych p. t. „Położenie spożywczy”.

Na interwencję z naszej strony w początkach października r. ub. p. Rubaszkin obiecał zaprzestania używania tej reprodukcji przy swoich ogłoszeniach. Korzystając jednak z tego, że na wydanym przez nasz Związek plakacie, względnie pocztówkach widokówkach, nie było zastrzeżone prawo nadsłownictwa, co uniemożliwia nam dochodzenie sądowe, Rubaszkin w dalszym ciągu nadużywa naszej własności literackiej zwracamy się wobec tego do całej prasy polskiej o nieprzyjmowanie ogłoszeń ogłoszeń firmy „Nadzieja” w Łodzi, Kilińskiego 40 z tą reprodukcją.”

— W sprawie afery magistrackiej.

b) Prace komisji specjalnej, powołanej w sprawie członków rady miejskiej Arndta i Helmana są na ukończeniu i na posiedzeniu rady miejskiej, które odbędzie się prawdopodobnie w środę przedstawiciel tej komisji wygłosi w tej sprawie referat.

— Pod adresem magistratu.

b) W mieście krąży pogłoski, jakoby magistrat sprzedał większe partje smoły i papy w podobny sposób jak to miało miejsce z cegłami. Magistrat prawdopodobnie sprawę tę wyjaśni.

— Z wydziału oświaty i kultury.

b) Z delegacji wydziału oświaty i kultury, wystąpił radny Adamski, wobec czego na najbliższym posiedzeniu rady miejskiej odbędzie się wybór nowego członka delegacji.

— Budowa stajni miejskiej.

b) Magistrat opracował projekt budowy centralnej stajni miejskiej. Projekt ten jednak spotyka się prawdopodobnie na radzie miejskiej z oporami radnych, wobec tragicznego stanu finansów miejskich.

— Przed podwyżką taryfy za ubój bydła.

b) Rzeźnie miejskie postanowiły podwyższyć taryfę za ubój bydła. Odpowiedni projekt został przesłany magistratowi. Rozstrzygnięcie sprawę rada miejska.

Wynadki i kradzieże

— Rabunek.

(b) W nocy 1-ego na 2-ego na drodze w lesie, należącym do gminy Ochrastów, jakiś napastnik uzbrojony w kij napadł na Lucję Kurasową, mieszkankę wsi Lewinowice gm. Ochrastów, Po sterowaniu zrabował 20.000 mk. poczem z łupem zbiegł w las. O powyższym zawiadomiono tutejszy wydział śledczy.

— Systematyczna kradzież.

b) Sprowadzono do komisariatu policji państwowej Stanisława Iganara, Jana Winickiego, i Władysława Balcarka, którzy jako robotnicy w fabryce „T-wa Widzewskiej Manufaktury” dokonali systematycznej kradzieży w tejże fabryce. Dochodzenie w toku.

Teatr i muzyka

— Teatr miejski.

Dzisiaj o 8 pp. „Morituri” R. Rollanda dla Zrzeszeń rob. i intelig. przedstawienia poprzedzi konferencja kier. lit. teatru poety p. Wittlina

Wieczorem „Murzyn” pogodna komedia p. Szaniawskiego, w roli tytułowej p. Rzęcki.

W środę przyszłego tygodnia w popisowej roli Wellwyna znakomity artysta „Reduty” warszawskiej Stefan Jaracz.

— Koncert Józefa Turczyńskiego.

W czwartek d. 8 bm. w sali Filharmonii o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się recital znakomitego naszego pianisty prof. Józefa Turczyńskiego, którego mistrzowską grę mieliśmy sposobność poznać niejednokrotnie w zeszłym sezonie.

W pierwszej części programu prof. Turczyński odegra całkowity cykl Liszta „Italie” (lata wędrówki) który wykonany będzie po raz pierwszy w Łodzi, w drugiej części odegra utwory Chopina, a w trzeciej — utwory Medtnera, Skriabina, Ludomira Rózyckiego i in.

Bilety w kasie Filharmonii.

— Stowarzyszenie Handlowców Polskich (Piotrkowska 108.)

urządza w sobotę dnia 10 lutego r. b. na pożegnanie karnawału tradycyjny

BAL KOSTJUMOWY

dla swych członków i osób zaproszonych.

Bilety do nabycia od dn. 5 b. m. w Kancelarii Stowarzyszenia w godz. od 7—ej do 9—ej wiecz. 5574.

— O czym się nie mówi?

Nie widzieć tego, o czym cały świat mówi, znaczy być obojętnym na sprawy wagi światowej. Dlatego nie powinno się mówić, że się nie widziało filmu „Lukrezja Borgia”, lecz skorzystać z okazji demonstrowania jego jeszcze tylko przez dni kilka w kinoteatrze „Luna”. 5572

— Ze Związ. Lud. Nar.

Zarząd Związku Ludowo-Narodowego miasta Łodzi komunikuje:

1) Sekretariat Z.-L.-N. (Piotrkowska 174) jest codziennie otwarty z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 11—1 i 5—8 Wszelkich informacji i porad udziela kierownik biura p. L. Grzegorzak.

2) P.P. Senatorowie i posłowie Z.-L.-N. przyjmują będą wyborców w Sekretariacie Z.-L.-N. każdej soboty od godz. 11—2

— Jubileusz Zgromadzenia Salezjańskiego

W niedzielę 4 lutego b. r. Zgromadzenie Salezjańskie obchodzi zamknięcie 300 jubileuszu swego Patrona Sw. Franciszka Salezego oraz rozpoczyna 25-lecie swej działalności w Polsce.

Sumę pontyfikalną z kazaniem odprawi o godz. 10,30 Jego Eksc. Ks. Biskup Tymiński.

Mszą Zangla wykona chór T-wa Rzemieśln. „Resursa” o godz. 5 po poł odbędzie się w sali szkoły

Brońmy się.

Two „Rozwój” przechodzi obecnie ciężką próbę, która musi zdecydować o jego żywotności i sile wewnętrznej. Było zaraz do przewidzenia, że grad prześladowań, który spadł na T-wo „Rozwój” musi się odbić szerokim echem w społeczeństwie i to nawet w tych odłamach, które kwestję odżyczenia Polski stawiały na ostatnim planie a romawiając z działającymi na tym polu miały uśmiech politywania na ustach.

Teraz inaczej. Aroganckie zachowania się żydostwa w Sejmie, spiskowanie z mniejszościami i bezczelne stawianie żądań w Sejmie, podziało nawet na tych, którzy już zupełnie zżydzili. T-wo „Rozwój” otrzymuje z całego Okręgu, setki listów pełnych oburzeń i protestów przeciw ostatnim zarządzeniom władz. Na wiecach ostatnio urządzonych przez Dyr. Okr. T-wa „Rozwój” w Łodzi zebrane tysiączne tłumy jak w Kole, Turku, Koninie, Dąbiu i Uniejowie wyraziły stanowczy protest przeciw Hurkowskim metodom prześladowania T-wa.

Z pomiędzy wielu przysyłanych listów go

S. † P. Bolesław Leszczyć-Waliszewski

Urzędnik kolejowy st. Łódź-Fabryczna

po ciężkich i długich cierpieniach zasnął w Bogu dn. 2 lutego r. b.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu żałoby, Przejazd 86, nastąpi w niedzielę dn. 4 b. m. o godz. 2 po poł.

Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych pozostali w głębokim żalu

(206b)

Żona, córka, syn, zięciowie i rodzina.

Nabożeństwo żałobne w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

S. † P.

WACŁAWA LEWANDOWSKIEGO

inspektora Akcyz i Monop. Państw.

odbędzie się we wtorek t. j. dn. 6/2 1923 r. o godz. 9.30 rano w kościele św. Krzyża
(208b1) Żona i dzieci.

W trzecią bolesną rocznicę śmierci naszej najukochańszej siostry

S. † P.

Sabiny z Sprusińskich Wasilewskiej

za spokój jej duszy zostanie odprawione solenne nabożeństwo w dniu 7 lutego b. r. o godz. 9 i pół w kościele św. Krzyża, na które zapraszają krewnych i znajomych

5576K1.

Bracia i siostry.

dne są zanotowania wyjątki:

„Rozeszła się pogłoska, że T-wo „Rozwój” jest zamknięte przez gen. Sikorskiego. Gdyby to było prawdą, to byłoby najlepszym dowodem, że żydowsko-komunistyczna gangrena rozszerza się w zastraszający sposób. Opanowując aparat państwowy, opanuje Policję a może i wojsko. Wówczas czerezywczajki z komizarem naczelnym Dąbalem, wówczas towarzysze Perls, Diamandy, Libermanny, Belmonty, Hasnery i Haekery w ciasnej komitywie z Priłuckimi i Perlmutterami podyktują nam swe Sjońskie prawa.

„W imię dobra naszej Ojczyzny w imię wyzwolenia się z kajdan najgorszej niewoli, w imię kultury i prawdziwego demokratyzmu w imię praworządności winniśmy za wszelką cenę na stanowisku wytrwać. Prześladowania żydowsko-socjalistyczno-komunistyczne dodadzą nam więcej upartości, przedsiębiorczości i zdecydowania”.

„Prawdopodobnie Syberja znów będzie miejscem wygnania dla najlepszych synów nieszczęśliwej Ojczyzny, musimy być przygotowani na wszystko najgorsze”.

Słowa ludzi, którzy widzą co się dzieje w Polsce — powinni być dla tych co się jeszcze nie uknęli groźnym memento i zachętą dla tych którzy pracują, bo świadczą, że ziarno rzucone przez T-wo „Rozwój” daje plony. Nanie się zda prześladowanie, nanie konfiskaty i zakazy. Jesteśmy siłą, która zorganizowanej mafji, przeciwstawić potrafi wszystko to co w Polsce jest: zdrowego i trzeźwo myślącego. Niechże społeczeństwo jednak pamięta o T-wie „Rozwój” czy to udzielając poparcia moralnego, czy materialnego. Mamy w Łodzi tyle cechów, banków i firm polskich niechże z początkiem roku pamiętają, że istnieje T-wo „Rozwój” które w szczególności w imię dobra polskiego i chrześcijańskiego handlu, rzemiosła i przemysłu pracuje.

Edward Z.

Niebezpieczne przejazdy

Władze kolejowe na podstawie raportów uawniły nagminnie panujący na naszych kolejach zwyczaj przejeżdżania przez służbę mechaniczną zamkniętych sygnałów.

Niepokojący objaw ten, będący — nie zawsze wprawdzie, lecz dość często — przyczyną wypadków i katastrof kolejowych powtarza się w ostatnich czasach uporczywie, przy czym najczęstszym usprawiedliwieniem winnych jest mgła lub śnieżyca.

Toteż władze kolejowe, tępiąc wszelkie objawy lekceważenia wśród służby mechanicznej, jednocześnie starają się zaopatrzyć sygnały kolejowe w bardziej jasne i iaskrawe lampki.

Katechizm judeo-polaka.

Ułożony według wskazówek prof. Bodou, na de Courtenaya.

- Kto ty jesteś?
- Od Courtenaya.
- Jaki znak twój?
- Szul i Chaja.
- Gdzie ty mieszkasz?
- W Polsce Judy.
- Co masz tutaj?
- Wyszynk wody.
- W czym pracujesz?
- W jajach, w maće.
- Choć śmierzące..
- Nie boisz się?
- Oj Rozwoju!
- A dlaczego?
- Cicho goju?
- A w co wierzysz?
- W talmud wierzę.
- I w nie więcej?
- Mówię szczerze.
- Kochasz ten kraj?
- Kocham skrycie..
- A dlaczego?
- Bo tu mamy, dobre życie!

LEFONEM Z WARSZAWY

USTAWA O OCHRONIE LOKATORÓW BĘDZIE ZMIENIONA?

*) Minister sprawiedliwości zamierza wnieść wkrótce projekt znówelizowania ustawy o ochronie lokatorów.

Zasada nienuwalności lokatorów ma być nadal utrzymana. Jednakże są pewne odstępstwa od tej zasady, zwłaszcza w związku z handlem mieszkaniem, uprawianym przez lokatorów. Ponadto ma być uregulowana sprawa ruchomej skali komornego.

W nowym uzupełnieniu ustawy przewidziane jest prawo właścicieli domów do wypowiedzenia lokalu dla siebie. Prawo to obwarowane jest jednak szeregiem warunków.

ODBUDOWA MOSTU KS. PONIATOWSKIEGO

*) Ministerjum robót publicznych przyznało komitetowi odbudowy mostu ks. Poniatowskiego sumę 500 milj. mk. jako zaliczkę na poczet subsydjum na 1923 r. na roboty, związane z odbudową mostu.

W najbliższym czasie mają rozpocząć się roboty przy odbudowie dźwigarów na 4 przęsłach zniszczonego mostu.

POBORY URZĘDNIKÓW W STYCZNIU.

Jak się dowiadujemy, na 1 lutego rb. wypłacono urzędnikom pobory, równające się pensji ze stycznia rb. jednak bez dodatku 40 proc. wypłaconego przy końcu ubiegłego miesiąca.

Z ostatniej chwili.

JUBILEUSZ PROF. KAZ. MORAWSKIEGO.

KRAKÓW 3 (PAT) W sobotę 3 bm. o godz. 12-iej w południe odbyła się w auli uniwersytetu Jagiellońskiego uroczystość ku uczczeniu półwiekowej pracy naukowej prezesa polskiej Akademii Umiejętności, prof. Kazimierza Morawskiego. Rektor uniwersytetu Jagiellońskiego Natanson wręczył jubilatowi odrębne pismo Prezydenta Rzplitej. Prof. Witowski w imieniu polskich uniwersytetów oraz imieniem Tow. Filologicznego we Lwowie wręczył prezesowi Morawskiemu Księgę pamiątkową.

Po uroczystości składała hołd jubilatowi licznie zebrana młodzież szkół średnich krakowskich. Jubilat otrzymał cały szereg pism i depeesz gratulacyjnych od związków i stowarzyszeń kulturalno oświatowych oraz licznych instytucji naukowych z całej Polski.

LIGA NARODÓW W SPRAWIE MNIEJSZOŚCI NIEMIECKICH W POLSCE.

PARYŻ 3 (PAT) Rada Ligi Narodów przyjęła bez dyskusji konkluzję raportu d' Gamby w sprawie mniejszości niemieckich w Polsce, oddając międzynarodowemu trybunałowi sprawiedliwości powzięcie decyzji, czy sprawa podlega kompetencji Ligi Narodów i czy stanowisko zajęte przez rząd polski jest zgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi.

ANGLIA OCZEKUJE.

LONDYN 3 (PAT) Curzon pozostaje w Lozannie do niedzieli. Do tego czasu Ismet ma się zdecydować do podpisania projektu traktatu.

ZAMORDOWANIE DZIAŁACZA NARODOWEGO.

KATOWICE 3 (PAT) W nocy z 2 na 3 lutego zamordowany został w sposób skrytobójczy chorąży W. P. August Świder, działacz i poeta ludowy na G. Śląsku. Sprawcą morderstwa jest Władysław Kulik, plutonowy 70 pułku piechoty, pochodzący z Bydgoszczy. Sprawcę ujęto.

SPOKÓJ W OKUPOWANYM OKRĘGU.

PARYŻ 3 (PAT) Jak donoszą z Essen sto-

Smaczne
zakąski.

Restauracja - Moniuszki 5.

Wyborowa
kuchnia.

Mam zaszczyt zawiadomić Szan. Bywalców, iż po gruntownym odnowieniu całego lokalu, Restauracja moja została nadal oddana do ich dyspozycji.

553064)

Z poważaniem
BR. WISNIEWSKI.

Wieczorem koncert.

Wieczorem koncert.

Niedziela dn. 4 lutego w lokalu Kasyna Oficerskiego Al. Kościuszki № 4.

Podwieczorek towarzyski

na rzecz „Kropki Mleka”

Wykwintny, tani, obfity bufet. Orkiestra. Tańce. Strój wizytowy. Pocz. o 5 ppół. 5525.

Nie uważając na kurs **DOLARÓW** polecam nadal
na raty wszelką garderobę męską i damską
oraz bieliznę i t. p. tylko w firmie „Oszczędność”

Wolczańska 43, I-sze piętro front.

539039

Litwa staje okoniem.

RZĄD LITEWSKI SPRZECIWIA SIĘ PROJEKTOWI LIGI NARODÓW W SPRAWIE PASA NEUTRALNEGO.

PARYŻ 3 (PAT) Rada Ligi Narodów przyjęła jednomyślnie projekt rezolucji w sprawie zalecenia rządowi polskiemu litewskiemu ustalenia władz administracyjnych w sprawie neutralnej, przypadającej tym państwom prowizorycznie, według linii demarkacyjnej, przyjętej przez Staure oraz podjęcia wszelkich środków dla rozbicia nieregularnych oddziałów znajdujących się w strefie neutralnej.

Przedstawiciel Polski zgodził się na to, natomiast przedstawiciel Litwy przeciwował się, grożąc użyciem siły, w razie gdyby Polska próbowała zmienić sytuację ustaloną przez kon-

wencję, zawartą uprzednio między rządem polskim a litewskim.

Viviani zaprotestował energicznie, przestraszając przedstawiciela Litwy, że w razie sprzeciwienia się zaleceniu uchwalonemu przez Radę Ligi, Litwa zostałaby wykluczona z Ligi i zastosowanooby wobec niej najsurowsze sankcje.

WILNO 3 (AW) Władze litewskie w części pasa neutralnego zajęte przez oddziały litewskie zarządziły rejestrację męczyzn w wieku od lat 17 do 35.

Sprawa Kłajpedy.

LITWINI I MACNIAJĄ SIĘ“ w KŁAJPEDZIE
PRANSK 32 (AW) Korespondent „Gazety Gdańskiej” donosi z Kłajpedy o systematycznym wyprzeczaniu szeregow powstańców przez dopływ regularnych wojsk litewskich. Armia powstańcza liczy obecnie 40,000 ludzi.

O POMOC DO AMERYKI.

KŁAJPEDA 32 „Komitet t. zw. „Małej Litwy“ (Kłajpedzkiej) zwrócił się do prezydenta Hardinga z prośbą o pomoc w walce o wolność i poparcie w sprawie przyłączenia Kłajpedy do Litwy kowieńskiej.

sunki na terenie okupowanym powracają do normalnego stanu. W Duesseldorfie policja miejscowa, wbrew zakazom rządu Rzeszy, oddaje ukłony wojskom oficerom francuskim i stosuje się do ich rozkazów. Urzędnicy municypalni powrócili do pracy.

PARYŻ 3 (PAT) Według oświadczenia dyrektora sojuszniczej komisji transportowej gen. Payont wobec przedstawicieli prasy sytuacja w dziedzinie komunikacji kolejowej w całym zagłębiu została całkowicie opanowana przez sojuszników.

NARADY NAD UTWORZENIEM BLOKU PAŃSTW WSCHODNICH.

LOZANNA (PAT) Przedstawiciele krajów wschodnich w Lozannie odbyli konferencję w sprawie utworzenia bloku państw wschodnich.

LITWA ZDAJE SOBIE SPRAWĘ I NIEROZWAGI SWEGO KROKU?

PARYŻ 3 (PAT) Dzienniki przynoszą dziś pomyślnie wiadomości z Litwy. Prasa zauważa, że rząd kowieński poczynił sobie zdawać sprawę z tego, że w swoim buntowniczym zachowaniu się wobec konferencji ambasadorów był tylko zabawką w rękę Niemiec. Rząd litewski, pisze „Le Journal”, prawdopodobnie pomyśli o tym, ażeby pogodzić się z sojusznikami. Będzie do tego miał sposobność, przyjmując warunki ambasadorów.

WATYKAN UPOMINA SIĘ O KS. BISKUPA CIEPLAKA.

LONDYN (AW) „Daily Telegraph” donosi, że koła watykańskie zwróciły się do przewodniczącego angielskiej delegacji dyplomatycznej w Moskwie mr. Hodgsona z prośbą o interwencję w sprawie aresztowania biskupa Cieplaka i innych duchownych, którzy osadzeni zostali w więzieniu za opór przeciwko konfiskacie kosztowności kościelnych, zarządzonych przez rząd sowiecki.

W prośbie tej koła watykańskie ponawiają propozycje odkupienia od rządu sowieckiego zarekwirowanych kosztowności kościelnych.

Walczy z paskarstwem